

Prameny práva, tvorba práva

Právnická fakulta MU | JUDr. Martin Hapla, Ph.D.

Co jsou to prameny práva?

- Materiální prameny práva
- Formální prameny práva
- Psané prameny práva
- Nepsané prameny práva
- Absolutní závaznost
- Argumentační závaznost

Jaké jsou druhy formálních pramenů práva?

- Právní předpis
- Normativní smlouva
- Precedent a judikát
- Právní obyčej
- Právní princip
- Doktrína
- Právní appendixy neprávních informací

Právní předpis

- Formální znaky
 - Procedura přijetí, publikace
- Materiální znaky
 - Normativita, obecná závaznost
- Právní předpis vs. NPA
 - NPA primární a sekundární
 - NPA původní a odvozené

Normativní smlouva

- Rozdíl mezi normativní smlouvou a právní předpisem
 - Konsenzus
- Druhy normativních smluv
 - Mezinárodní:
 - a) otevřené, polootevřené, uzavřené;
 - b) prezidentské, vládní, resortní;
 - c) mírové, válečné.
 - Vnitrostátní: kolektivní (podnikové, vyššího stupně) a veřejnoprávní (koordinační, subordinační)

Precedent a judikát

- Co je to precedent?
- Ratio decidendi a obiter dictum
- Stare decisis
- Závaznost judikatury v právu ČR

Právní obyčej

- *Usus longaevus*
- *Opinio iuris*
- Uznání právního charakteru obyčeje státem
- *Desuetudo*

Právní princip

- Co je právní princip?
- Právní princip vs. právní obyčej
- Právní princip vs. hodnota
- Právní princip vs. právní pravidlo

Doktrína

- Komentáře k právním předpisům, vědecké monografie, odborné články, učebnice apod.
- Nemají absolutní závaznost

Právní appendixy neprávnických informací

- Náboženská díla
- Krásná literatura

Pojem tvorby práva

- Normotvorba
- Tvorba práva
- Legislativa
- Zákonodárství

Legislativní pravomoc a působnost

- Nepodmíněná a podmíněná legislativní pravomoc
- Neomezená a omezená legislativní působnost

Legislativní proces

- Co je to legislativní proces?
- Legislativní pravidla vlády ČR
- Stádia legislativního procesu:
 - Zjištění potřeby právní úpravy;
 - Vznik legislativního záměru;
 - Realizace legislativního záměru.

Zákonodárny proces v ČR

- Podání návrhu zákona
- Zákonodárná iniciativa
- První, druhé a třetí čtení v Poslanecké sněmovně
- Projednání v Senátu
- Prezident republiky
- Vyhlášení zákona

Nedostatky tvorby práva

- Nesrozumitelnost a nepřehlednost formulací právních norem
- Formulace právních norem jako výsledek kompromisu mezi různými zájmy a nikoliv jako výsledek potřeb společenského vývoje
- Rozpornost právních norem
- Mezerovitost právní úpravy
- Nadměrné množství zákonných a podzákonných právních předpisů
- Časté novelizace právních předpisů

Děkuji za pozornost.